

Vergaderjaar 2021–2022

35 455

Tijdelijke regels voor experimenten met nieuwe stembiljetten (Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten)

Nr. 14

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID OMTZIGT C.S. TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 7

Ontvangen 12 oktober 2021

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Na artikel 13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13a. Wijziging Kieswet

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel A 3 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De Kiesraad is tevens belast met het verzamelen van de uitslagen van de op basis van deze wet gehouden verkiezingen en het op een algemeen toegankelijke wijze ontsluiten daarvan, alsmede met de overige in deze wet aan hem opgedragen taken.

B

Aan artikel N 10, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Het proces-verbaal bevat ten aanzien van iedere kandidaat en iedere lijst het aantal stemmen dat op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst, is uitgebracht.

C

Artikel N 12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid worden na de eerste zin twee zinnen ingevoegd, luidende: Bij ministeriële regeling kan hiervoor een internetadres worden aangewezen. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.

2. Onder vernummering van het derde tot en met vijfde tot vierde, zesde en zevende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Indien de burgemeester programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de aantallen, bedoeld in artikel N 11, tweede en derde lid, maakt de burgemeester het daarmee gegenereerde digitale bestand onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar. Het tweede lid, tweede en derde zin, is van toepassing.

3. Na het vierde lid (nieuw) wordt een lid ingevoegd, luidende:

5. De burgemeester verstrekt zo spoedig mogelijk nadat over de toelating van de gekozenen is beslist het bestand met de uitkomst van de stemming op gemeentelijk niveau, dan wel, indien hij geen programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, een afschrift van de processen-verbaal van de stembureaus en zijn opgave aan de Kiesraad.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de openbaarmaking, terinzagelegging alsmede de overdracht van de processen-verbaal, de opgave van de burgemeester en het digitale bestand.

D

Aan artikel O 3, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Het proces-verbaal bevat ten aanzien van iedere kandidaat en iedere lijst het aantal stemmen dat op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst, is uitgebracht.

E

Artikel O 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt een zin toegevoegd, luidende: De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.

2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Indien het hoofdstembureau programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de aantallen, bedoeld in artikel O 2, eerste en tweede lid, wordt het daarmee gegenereerde digitale bestand onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaargemaakt. Het eerste lid, tweede en derde zin, is van toepassing.

3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

4. Indien het betreft de verkiezing van de leden van provinciale staten van een provincie die uit meer dan één kieskring bestaat, verstrekt de burgemeester van de gemeente waarin het hoofdstembureau is gevestigd zo spoedig mogelijk nadat over de toelating van de gekozenen is beslist het bestand met de uitkomst van de stemming op hoofdstembureau-niveau, dan wel, indien het hoofdstembureau geen programmatuur heeft gebruikt ten behoeve van de vaststelling van de uitkomst van de stemming, een afschrift van het proces-verbaal van het hoofdstembureau aan de Kiesraad.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de openbaarmaking, terinzagelegging alsmede de overdracht van de processen-verbaal en het digitale bestand.

F

Aan artikel P 22, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: Het proces-verbaal bevat ten aanzien van iedere kandidaat en iedere lijst het aantal stemmen dat op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst, is uitgebracht.

G

Artikel P 23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Aan het eerste lid (nieuw) wordt een zin toegevoegd, luidende: De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.

3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

2. Indien het betreft de verkiezing van de leden van de gemeenteraad, de provinciale staten of het algemeen bestuur, verstrekt het centraal stembureau zo spoedig mogelijk het digitale bestand dan wel, indien het centraal stembureau geen gebruik heeft gemaakt van programmatuur ten behoeve van de berekening van de uitslag van de verkiezing, een afschrift van zijn proces-verbaal aan de Kiesraad.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de openbaarmaking, terinzagelegging alsmede de overdracht van de processen-verbaal en het digitale bestand.

II

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18a Samenloop Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen

Indien het bij koninklijke boodschap van 10 juni 2020 ingediende voorstel van wet Wijziging van de Kieswet in verband met de aanpassing van de procedure voor de vaststelling van verkiezingsuitslagen alsmede regeling van enkele andere onderwerpen in die wet, de Waterschapswet, de Mediawet 2008 en de Mediawet BES (Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen) (35 489) tot wet is of wordt verheven, en de in artikel I, onderdeel A, van die wet voorgestelde wijziging van artikel A 3, derde lid, van de Kieswet:

a. eerder in werking treedt of is getreden dan de in artikel 13a, onder A, voorgestelde wijziging van artikel A 3, derde lid, van de Kieswet, vervalt artikel 13a, onderdeel A, van deze wet;

b. later in werking treedt of is getreden dan de in artikel 13a, onder A, van deze wet, voorgestelde wijziging van artikel A 3, derde lid, van de Kieswet, vervalt de in artikel I, onder A, voorgestelde wijziging van artikel A 3, derde lid van de Kieswet.

Toelichting

Dit amendement zorgt ervoor dat bij verkiezingen tot op kandidaats-niveau per stembureau voor ieder inzichtelijk is hoeveel stemmen er uitgebracht zijn. Daartoe worden twee elementen uit de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (35 489) naar voren gehaald.

Dit amendement strekt ertoe dat de verkiezingsuitslag in zijn geheel herleidbaar is.

De wet voorziet erin dat kiezers aanwezig kunnen zijn bij de stemopneming en ook kunnen verzoeken een geteld stembiljet te zien. De vaststelling van de uitslag gebeurt dus in de openbaarheid.

Indieners zijn van mening dat niet alleen het proces van tellen geheel transparant dient te zijn, maar ook het proces van het optellen van de stemmen. Daartoe wordt expliciet vastgelegd dat het proces-verbaal van iedere kandidaat en iedere lijst het aantal stemmen dat op die kandidaat, onderscheidenlijk die lijst is uitgebracht, bevat.

Alle proces-verbalen van alle partijen dienen onverwijld gepubliceerd te worden op het internet. Dat betekent dat een kiezer, een kandidaat of een partij zelf de stemmen kan optellen en kan controleren.

Het is ook expliciet de bedoeling dat alle gepubliceerde tussenstappen (de telling per gemeente en per kieskring) ook dezelfde informatie bevat als het proces-verbaal van het stembureau, namelijk de stemmen per kandidaat en de stemmen per lijst.

Na afloop dient de kiesraad de data te verzamelen en op een goede manier te ontsluiten.

Dit geldt voor alle verkiezingen met algemeen kiesrecht.

Omtzigt
Inge van Dijk
Bromet
Ephraïm